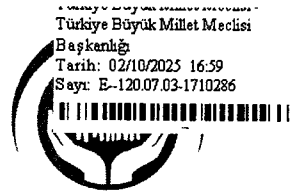

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

2025 AİLE YILI

ACELE

7/25064
6K 123

Sayı : E-72079556-610-17911974

Konu : Soru Önergesi (7/25064)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 13.03.2025 tarihli ve 1598252 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Mersin Milletvekili Sayın Mehmet Emin EKMEN tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/25064 Esas Numaralı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/25064 Cevap Metni (4 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: FC35B2D1-48E0-47A7-8EB2-6C558A94FDC6

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA

KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için:Samiye BULUN
Çocuk Gelişimcisi
Telefon No:(312) 705 58 09

Mersin Milletvekili Sayın Mehmet Emin EKMEN'e Ait 7/25064 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Aile kurumunun korunması ve güçlendirilmesine yönelik çalışmalar bütüncül ve koruyucu önleyici bir anlayışla devam etmektedir. Birleşmiş Milletler Uluslararası Aile Yılı'nın 30. yıl dönümünde Uluslararası Aile Günü olan 15 Mayıs 2024'te "Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi" konulu ve 2024/6 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi yayımlanmıştır. Genelge ile "Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Vizyon Belgesi ve Eylem Planı (2024-2028)" ilan edilmiş olup anılan eylem planı, küresel riskler ve demografi, refah, sosyal politika ve hizmet, dijitalleşme ve çevre olmak üzere beş temel amaç çerçevesinde yapılandırılmıştır. Eylem Planı hazırlık sürecinde ise aile politikalarının ve aileye dair sosyal hizmetlerin ulusal ölçekte ele alındığı bir platform oluşturması bakımından önemli bir geleneğe temel teşkil eden Aile Şûralarının sekizincisi, "Türkiye Yüzyılında Ailemiz İstikbalimiz" temasıyla 26-27 Ekim 2023 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir.

Vizyon Belgesi ve Eylem Planında (2024-2028) "Küresel Riskler ve Demografik Dönüşüm Karşısında Ailenin Korunması" 5 temel amacımızdan biri olarak ele alınmıştır. Bu amaç altında "Dinamik nüfus yapısı ile aile ve evlilik kurumunun korunması" özel bir stratejik hedef olarak belirlenmiştir.

2024-2028 yıllarını kapsayan Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Vizyon Belgesi ve Eylem Planında boşanmalara ilişkin çeşitli faaliyetlerin içinde aşağıdaki faaliyetler de yer almakta olup söz konusu faaliyetlerin hayata geçirilmesine yönelik çalışmalar sürdürülmektedir:

(1.7.) TÜİK verilerine göre evlilik akdini sona erdirmeye oranının en yüksek olduğu üç ilde ve doğurganlık hızının en düşük olduğu üç ilde yapılacak analiz çalışması sonuçlarına göre pilot uygulama gerçekleştirilecektir.

(9.7.) Evlilik akdinin sonlandırılma sürecinin aile bireyleri üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılması ve aileyi destekleyici uygulamalar geliştirilmesi amacıyla mahkeme temelli "aile arabuluculuğu" sistemi ve olası etkilerine ilişkin uluslararası ve geniş katılımlı çalıştay düzenlenecektir.

"Küreselleşen Dünyada Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi" temalı Uluslararası Aile Forumu, aile ve evlilik kurumunun korunması ve güçlendirilmesi, nesillerin ve güçlü bir nüfus yapısının korunması doğrultusunda 28 ülkeden, aileden sorumlu 26 bakan, uluslararası kurumların temsilcileri, akademisyenler ve STK üyelerini bir araya getirerek, ailelerin ve toplumların karşı karşıya olduğu zorlukların ve fırsatların daha iyi anlaşılmasına katkıda bulunarak aile kurumunun korunması, güçlendirilmesi ve ailelerin toplumlarımızdaki kritik rollerini yerine getirirken daha iyi desteklenmelerinin yollarının tartışılması için ortak bir platform oluşturmak amacıyla 22-23 Mayıs 2025 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir.

Kapanışı Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN ve Sayın Emine ERDOĞAN'ın tefrişleri ile gerçekleştirilen Aile Forumunda Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde 2026-2035 dönemi "Aile ve Nüfus 10 Yılı" ilan edilmiştir.

Aile yılı kapsamında aileyi merkeze alan politikaların küresel düzeyde tartışıldığı Forumda 27 ülkeden bakanlar ve üst düzey politika yapımcılarla bir araya gelinerek aileye yönelik ortak değerler ve karşılaşılan tehditler ile çözüm yolları masaya yatırılmıştır.

25 Aralık 2024 tarihinde yayımlanan 172 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı başkanlığında "Nüfus Politikaları Kurulu" oluşturulmuştur.

Kurulun oluşturulması ile aile yapısını korumaya ve evlilik ile doğurganlığı teşvik edecek politikaların hayata geçirilmesine katkı sağlayacak çalışmalara devam edilmektedir.

Yine aynı Kararname ile Bakanlığımıza bağlı olarak Aile Enstitüsü kurulmuştur. Enstitü;

- Aile yapısının ve değerlerinin korunması, güçlendirilmesi, kadın, çocuk, engelli, yaşlı, şehit yakını, gazi ve gazi yakını ile ilgili politikalarına veri oluşturmaya yönelik tüm faaliyetlerini kapsayan araştırmaları yürütmek,
- Süreklilik arz eden, ulusal ve stratejik nitelikte olan araştırma faaliyetlerini sektörler ve disiplinler arası bir yaklaşımla yürütmek,
- Panel, boylamsal ve periyodik araştırmalar gibi uzun süren ve büyük örneklem üzerinde çalışma gerektiren araştırmaları yürütmek.
- Demografik değişimler ve eğilimler ile bunların aile yapısı üzerindeki olası etkilerini ve sorun alanlarını belirlemek üzere bilimsel araştırma ve veri analizi yapmak,
- Ulusal ve uluslararası düzeydeki bilimsel literatür ve araştırmaları izlemek, değerlendirmek, raporlamak ve sosyal hizmet modeli oluşturmak,
- Bilimsel araştırma ve veri analizi ile ilgili faaliyetlerine ilişkin olarak kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları ile iş birlikleri geliştirmek,

gibi hususlar ile görevlidir.

Bakanlığımızca, aile kurumunun ve dinamik nüfus yapısının güçlendirilmesi için hali hazırdaki politikalar, hizmetler ve hukuki düzenlemeler gözden geçirilmektedir.

Aile kurumunda meydana gelen değişimlerinin temel nedenlerinin doğru tespit edilmesi ve etkili çözümler ve hizmet modelleri geliştirilmesi amacıyla Bakanlığımız tarafından önümüzdeki yıldan itibaren ulusal ölçekli araştırmaların yapılması planlanmaktadır. Bakanlığımızca, konuya ilişkin olarak ilgili kamu kurumları, sivil toplum örgütleri, akademi ve ilgili diğer uzmanlarla yapılacak görüşmeler, literatür okuması ve saha araştırmaları akabinde yeni tedbirlerin de hayata geçirilmesi planlanmaktadır.

Ayrıca, Bakanlığımız tarafından resmi istatistik programı kapsamında Türkiye Aile Yapısı Araştırması 2006 yılından itibaren her 5 yılda bir tekrarlanmaktadır. Evlilik birliğinin istikrarı üzerinde etkileri olan tüm faktörler bu çalışma kapsamında incelenmektedir.

Diğer taraftan Aile ve Gençlik Fonu kapsamında Evlenecek Gençlerin Desteklenmesi Projesi aracılığıyla yuva kuracak gençlerimiz hem maddi olarak hem de eğitim ve danışmanlık hizmetleri ile desteklenmektedir. Proje kapsamında 2 yılı ödemesiz ve 48 ay vadeli faizsiz kredi söz konusudur. 15 Şubat 2024 tarihinde deprem bölgesinde pilot olarak uygulanmaya başlayan proje, 13 Ocak 2025 tarihi itibarıyla ülkemiz geneline yaygınlaştırılmıştır. Proje kapsamında imzalanan iş birliği protokolleriyle çeşitli özel sektör firmaları tarafından çiftlere yönelik değişen oranlarda indirimler de sunulmaktadır. Projeye ilişkin detaylara <https://ailegenclikfonu.aile.gov.tr/> adresinden ulaşılabilmektedir.

Projeden yararlanabilmek için yaş, gelir, adli sicil, evlilik öncesi eğitimlere katılım, taşınmaz sahibi ya da hissedarı olmama gibi kriterler söz konusudur. Örneğin, gelir kriteri kapsamında, başvuru yapmak isteyen çiftlerin herhangi bir taşınmaz sahibi ya da hissedarı olmaması, son aya ait gelirlerinin ve son 6 aylık gelir ortalamalarının asgari ücretin 2,5 katından fazla olmaması (son 6 aylık gelir durumuna ilişkin başvuru şartı, asgari ücretin 2.3 katından 2.5 katına yükseltilmiş olup 01/10/2025 tarihi itibarıyla alınacak başvurularda geçerli olacaktır) gerekmektedir. Proje kapsamında gerekli kriterleri sağlayan, eğitim/danışmanlık hizmetlerine

katılan ve resmi nikâhı gerçekleşen çiftlere 2 yılı geri ödemesiz 48 ay vadeli 150 bin TL faizsiz kredi desteği sağlanmaktadır.

Proje kapsamında sunulan 150.000 TL'lik kredi desteği 2026 yılı Ocak ayı itibarıyla artırılabilecektir. Başvuru anında eşlerden her ikisinin 18-25 yaş aralığında (26 yaşını doldurmamış) olduğu başvurularda kredi tutarı 250.000 TL, en az birinin 26-29 yaş aralığında olduğu başvurularda ise 200.000 TL olarak uygulanacaktır. Proje kapsamında kredi kullanan yararlanıcılardan çocuk sahibi olan tüm yararlanıcılar talep etmeleri halinde borçlarını her çocuk için 12 aya kadar erteleyebilecektir. Ayrıca, 2015 yılından itibaren uygulanan doğum yardımının kapsamı da 2025 Aile Yılında genişletilmiştir.

2025 yılında ilan edilen Aile Yılı kapsamında aile kurumunu destekleyici adımlar atılmaktadır. Bu doğrultuda "Doğum Sonrası Yarım Zamanlı Çalışma Hakkının Kullanımına İlişkin Yönetmelik", 18.07.2025 tarihli ve 32959 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu Yönetmeliğe göre kadın ve erkek memurlar doğum veya evlat edinme sonrası analık ya da babalık izninin bitiminden itibaren çocuğun ilköğretim çağına başladığı tarihi takip eden aybaşına kadar yarı zamanlı çalışabilecektir. Haftalık 20 saatlik çalışma esasına dayalı bu düzenleme, ebeveynlerin çocuklarının gelişimine daha fazla zaman ayırmalarına ve aile içi bağların güçlendirilmesine doğrudan katkı sağlayacaktır.

Bununla birlikte Bakanlığımız hizmetlerinin tek çatı altında sunulduğu Sosyal Hizmet Merkezleri (SHM), 2013 yılından bu yana ailelere ve fertlere yönelik koruyucu, önleyici, destekleyici, iyileştirici sosyal hizmet çalışmalarını ilgili paydaşlarla iş birliği halinde sunmaya devam etmektedir. Aile içi iletişimin güçlendirilmesi ve aile bireylerinin sorun çözme becerilerinin geliştirilmesi amacıyla eğitim ve danışmanlık hizmetleri yürütülmektedir. Aile bireylerini güçlendirmek, aile içi ilişkileri düzenlemek, aile bireylerinin iletişim, stresle baş etme, problem çözme becerilerini geliştirmek, evliliğin işleyişinde yaşanan ya da yaşanması muhtemel sorunların çözümüne destek olmak amacıyla Aile Danışmanlığı Hizmeti, çiftleri evlilik hayatına hazırlamak amacıyla iletişim, hukuk ve sağlık konularını içeren Evlilik Öncesi Eğitim Programı ve temel aile yaşam becerilerine yönelik bilgi, beceri ve tutumları olarak edinebilmeleri için eğitim ve iletişim, hukuk, iktisat, medya ve sağlık olmak üzere 5 alandan ve 28 modülden oluşan Aile Eğitim Programı kapsamında çalışmalar devam etmektedir. Aile Sosyal Destek Programı (ASDEP) kapsamında ise 2017 yılından bu yana vatandaşlarımıza yönelik gerekli rehberlik ve yönlendirme çalışmalarını yürütülmektedir. Türkiye Aile Yapısı Araştırması ile Türkiye Boşanma Nedenleri Araştırması da periyodik olarak gerçekleştirilmektedir.

Öte yandan Aile Danışmanlığı Hizmeti, "Aile Danışmanlığı", "Boşanma Süreci Danışmanlığı" ve "Bireysel Danışmanlık" olmak üzere 3 temel başlık altında gerçekleştirilmekte ve 81 ilde Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri ve Sosyal Hizmet Merkezlerindeki uzman personel aracılığı ile ücretsiz olarak sunulmaktadır. Bu hizmet ile aile bireylerini güçlendirmek, aile içi ilişkileri düzenlemek, aile bireylerinin iletişim, stresle baş etme, problem çözme becerilerini geliştirmek, evliliğin işleyişinde yaşanan ya da yaşanması muhtemel sorunların çözümüne destek olmak hedeflenmektedir. Ayrıca, boşanma kararı alan çiftlere yönelik boşanma süreci ve boşanma sonrasında yaşanan sorunların giderilmesi amacıyla Boşanma Süreci Danışmanlığı hizmetleri de verilmektedir. Boşanma süreci danışmanlığı ile boşanma öncesi, boşanma esnası ve boşanma sonrasında yaşanabilecek muhtemel durumlara sağlıklı bir şekilde hazırlanabilmeleri hedeflenmektedir. Boşanma öncesi ve esnasında sunulan aile danışmanlığı

hizmeti ile boşanma noktasına gelen ailelerin aile ilişkilerinin yeniden yapılandırılmasında destek olmak, aile içi iletişim becerileri kazandırmak, çatışmaların yapıcı bir şekilde çözülmesinde yardımcı olmak, psikiyatrik rahatsızlığı olanları sağlık kuruluşlarına yönlendirmek, çocuklarıyla ilgili yaşadıkları sorunların çözümünde destek olmak hedeflenmektedir. Boşanma sonrası başvuruda bulunan ailelere sunulan danışmanlık hizmetleri ile boşanma sonrası tek ebeveyn olmanın oluşturduğu sorunların çözümüne destek olmak, çocukların davranış problemleriyle başa çıkmada ebeveynlere destek olmak ve ailelerin çocuklarla ilişkilerinin yeniden düzenlenmesine rehberlik etmek hedeflenmektedir. Danışmanlık hizmetlerinden yararlanmak isteyen vatandaşlarımız e-Devlet üzerinden ya da bizzat başvurabilmektedirler.